

Divadelní fakulta AMU
Katedra výchovné dramatiky
EVA HADRAVOVÁ
SEZNAMUJEME SE S RECITACÍ
Posudek bakalářské práce

Předložená práce je písemným záznamem o přípravě a realizaci projektu Evy Hadravové, realizovaném v osmi lekcích se sedmi dobrovolníky - děvčaty z druhé (většina), třetí a čtvrté třídy (jedna) na základní škole se sportovním zaměřením, kde neprobíhá žádný dramatický kroužek.

V úvodu je třeba poznamenat, že Eva je výbornou recitátorkou s bohatými a dlouholetými zkušenostmi, její recitační výkony byly opakovaně ohodnoceny nejvyšším oceněním na soutěžích, jako je Wolkrův Prostějov, Mezinárodní festival poezie ve Valašském Meziříčí a Poděbradské dny poezie (soutěž profesionálů a špičkových amatérů). Má tedy sama bohaté individuální zkušenosti s přípravou a realizací přednesových textů, které, jak píše, hodlá využít v práci s dětmi, podepřít studiem existující odborné literatury a v budoucnu usilovat o popularizaci této disciplíny.

(Dětský přednes má mnoho specifických rysů, jimiž se liší od přednesu dospělých. Nejde o umělecký výkon, ale o všechno co může příznivě ovlivnit duši a tělo vyvíjejícího se jedince. Podněcování tvořivého sebevyjádření, rozvíjení zdravé - nesentimentální citovosti, osvojování interpretačních dovedností, soustředěné vyvolávání konkrétních představ, schopnost srozumitelně sdělovat myšlenky, naučit se posuzovat kvality literárního díla a jejich vhodnost k veřejnému vystoupení, vychovávat ke vkusu... Jak se s tím Eva vypořádá?)

Práce je dělena do dvou částí, teoretické a praktické. V teoretické se rozhodla popsat důležité aspekty přednesu, každý v samostatné kapitole. Pro jednotlivá témata těchto kapitol připravila plány činností v osmi praktických lekcích s cílem postupně dětem odhalovat úkoly přednesu a připravit je na veřejné vystoupení. Každá z lekcí byla zakončena individuální prací s dětmi na textech, které si vybraly k veřejnému vystoupení. Pro jednotlivé lekce projektu zvolila tyto okruhy: Dramaturgie, Představitost, Emoce, Dech, Hlas, Těžiště, Kontakt.

Plán každé lekce má jednotnou, promyšlenou a přehlednou strukturu. Každá aktivita, je nejprve popsána jako zadání úkolu dětem, po té následuje vysvětlení cíle pod názvem *Mé očekávání* a nakonec *Průběh*, popis toho jak cvičení probíhalo ve skutečnosti a jak děti reagovaly.

(Napadá mne otázka: Jaké aktivity volit pro práci s celou skupinou a jak docílit toho aby dovednost, kterou se děti naučily společně, dokázaly využít i v závěru lekce, až na ně přijde řada při individuální práci s učitelem?)

Eva zvolila pro jednotlivé lekce účinná cvičení a v poměrně krátkém časovém úseku přiblížila dětem přednes jako zajímavou a poutavou činnost.

Doporučení: V úvodu teoretické části bych navrhovala zařadit kapitolu o vývojových zvláštностech věku dětí, se kterými budu v projektu pracovat. Vzít si na pomoc vývojovou psychologii a stručně popsat jak se utvářejí jejich rozumové schopnosti, vztahy k autoritám a vrstevníkům, jak je to s jejich spontaneitou, kvalitou vnímání, tvořivostí, fantazií a představitostí a v neposlední řadě vnímavostí k emotivním prožitkům. Protože to je základ, znalost, na které mohou stavět všechny své další plány. (Z popisu jednotlivých činností v praktické části je zřejmé, že ohled na tyto zvláštnosti je brán a že

děti nedělají nic, co by nemohly zvládnout. *Poučenost a precizní plán? Pedagogický instinkt? Kombinace obojího?)*

Několikrát ses v práci zmínila o tom, že jsi nedodržela plán a že jsi „zaimprovizovala“ a přizpůsobila se náladě dětí ve skupině. Je docela běžné, že se z nejrůznějších důvodů nepodaří lekci zrealizovat podle plánu. Dorothy Heathcoteová na toto téma poznamenala, že efektivní výuka závisí na dovednostech, které musí učitel projevit ve správném okamžiku. Dobrý učitel není strojem na předávání informací, ale tvořivě dramatická osobnost, která své svěřence podněcuje k tvořivosti. Potřebuje mít velmi dobrou schopnost pozorovat, vnímat, organizovat a předvídat. Nemusí se křečovitě držet přípravy. Tato schopnost se tříbí dlouholetou praxí.

Moje poslední poznámka se týká dramaturgie, tedy výběru textů pro recitátory daného věku, který mne zklamal. Autorka ale píše, že dobrý a vhodný výběr textu pro přednes je klíčem k pozdějšímu úspěchu. Překvapuje mne tedy to množství básniček vybraných od Jiřího Žáčka, které literární kvalitou neoplývají. (Např. *rýmy typu: tuze rád/kamarád; chuděra/za šera atd. Také by mne zajímalo, zda se děti nenechaly svést říkankovým rytmem a dokázaly jít po myšlence příběhu. Děti jsou sice malé, ale nejsou hloupé a zkušený pedagog je může dovést k promyšlenějším výkonům*). Možná se nechala unést tím, že si děti vybraly samy a neměla sílu jim vymluvit jejich rozhodnutí. Možná děti v pozdějších rozhovorech nad texty objevovaly a dosazovaly motivy a témata, která tam ani nejsou. Nechci zpochybňovat odborné předpoklady pedagožky, protože vím, že má znalosti o problematice přednesu, opírá se o metody tvořivé dramatiky (hry, cvičení a improvizace) a předpokládám, že má i přehled o současné dětské literatuře. Možná, že toto pochybení způsobila zatím krátká pedagogická zkušenost. Přeji Evě, aby se nenechala odradit a pokračovala v šíření lásky k přednesu.

Předpokládám, že moje výhrada k dramaturgii, bude výzvou k obhajobě bakalářské práce.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení C.

Nina Martínková